Beroepen en bedrijven in wijk 9

(naar aard van de activiteit) <= minder dan

	Stedelijk		Regionaal	
1	**Landbouw** (wordt in patentregister niet vermeld)			
2	**Nijverheid**			
	Bewerking hout, kurk en stro			
	bezemmakersknecht	1		
	bouwnijverheid			
	loodgieter en leidekker <5 knechts	1		
	metselaar <5 knechts	1		
	metselaarsknechts	2		
	steenkopersknechts	3		
	timmermansknechts (waarvan 2 ook sjouwer)	3		
	verwers en glazenmakers <5 knechts	2		
		10		
	steenbakkerijen, trasmolens e.d.			
			eigenaar van een trasmolen	1
	metaalnijverheid			
			zilversmid	1
	kleding en reiniging			
	kleerma(a)k(st)ers	3		
	kleermakersknecht	1		
	naaisters (1 ook kerkbriefjesombrengster)	11		
	pruikemaker en haarsnijder	1		
		16		
	textielnijverheid			
	wolspinster	1		
	voedings- en genotmiddelen			
	roggebroodbakkers	2		
	tabaks- en strubbersknecht	1		
	varkensdoder	1		
	witbroodbakker	1		
		5		
	leerbewerking			
	schoenmakers (1 <12 knechts, 2 <5 knechts)	3		
	schoen- en leestenmakers	2		
	schoenmakersknechts (1 ook oudtreder)	2		
		7		
3.	**Handel en verkeer**			
	herbergen, uitspanningswezen			
	bediende van College „Thuin de Eendracht"	1	kermissen frequenterende met een stalletje en smakbord	1
	houder van billiard	1	tapper en herbergier <6 kamers	1
	tappers in wijnen en sterke dranken	3		
	tappers in sterke dranken (mnl. en vrl.)	6		
		11		2
	hulpbedrijven van de handel, krediet- en bankwezen			
	sjiters in loten	2	boekhouder	1
	ongequalificeerde splitser in loten	1	kantoorbedienden	2
			klerk en boekhouder	1
			makelaar	1
		3		5
	groothandel			
	koopheden in diverse zaken	2	koopman speciaal in goud, zilver en juwelen	1
			zeehandelaars en koopl. onder firma „Baart & Cie"	1
		2		2
	kleinhandel			
	bulder en meelverkoper	1	kermissen freq. met kraam met schoenen en mallen	1
	fruit- en groenteverkopers	2	kermissen frequenterende met stalletjes met diverse waren	1
	kruideniersknecht	1	winkeliers ook ventende en markten freq.	6
	melkverkoopster	1	winkeliers <1 000 p. thee	6
	venters en verkopers van fruiten, groentes (ook met vis, koek, lukken en krullen)	8	winkeliers in diverse waren	26
	ventster met garnalen	1	winkeliers ook ventende met diverse waren	11
				57		8
	transport			
	spouwers	5	Compagnie van Rheederij en Zeevaart	1
	waagwerker	1		
		6		
4	**Maatschappelijke diensten**			
	verpleging en verzorging van zieken en doden			
	chirurgijns en vroedmeesters	2		
	heel- en vroedmeester	1		
	kraambewaarster	1		
		4		
	huiselijke diensten			
	werksters	11		
	vrije beroepen			
	muzikant	1		
	notaris	1		
		2		
	onderwijs			
	houdster van een kinderschool	1		
	houdster van een kinder-, brei- en spelschool	1		
	dag- en avondschoolhouders	2		
	kostschoolhouder	1		
		5		
5	**Overheid**			
	oppasser Zeekantoor	1	Commies bij (belasting)ontvanger	1
6	**Kerk**			
	oppassers Grote Kerk	2		
7	**(Onbekend)**			
	zaadzetter	1		

Als we de activiteiten in dit overzicht bij elkaar tellen, zien we, dat er 145 stadgebonden en 21 streekgebonden zijn. De grootste groep is handel en verkeer, waarin weer de meerderheid wordt gevormd door de kleinhandel. Alles overziende mogen we de gevolgtrekking maken, dat wijk 9 een deel van de stad was, waar de nadruk van de economische activiteiten lag op het kleinwinkelbedrijf met vooral de behoeftenvoorziening van de plaatselijke bevolking. Over de rol van de stad als regionaal verzorgingscentrum is met deze cijfers nog weinig te zeggen. De wijk kende zoals we eerder zagen, slechts een relatief weinig omvangrijke arbeidersbevolking. Over bebouwing en bewoning van de wijk valt in dit stadium nog weinig te zeggen.
In een volgend verslag hoop ik u wat tastbaarder resultaten te kunnen aanbieden, ook wat de rest van de stad betreft.

Noten:

(1.) Het verschil tussen fabrieken en trafieken wordt door de bron niet duidelijk aangegeven. Het verschil werd in 1805 ook niet meer aangevoeld. In de 17e en de 18e eeuw zijn trafieken de bedrijven van ondernemers die tegelijk handelaar en industrieel zijn. Omdat er voor deze ondernemingen veel bedrijfskapitaal nodig was en ook omdat ze pas in een laat stadium verschenen, vielen ze buiten de beperkende gildebepalingen. Fabriqueurs besteedden de produktie uit aan derden. Beide groepen groeiden samen tot de moderne industriële grootbedrijven.

(2.) *Duedenks (Herman)*, Een stad in verval. Amsterdam omstreeks 1800. Dissertatie Univ. van Amsterdam 1982.